

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานเครือข่าย
ชุมชนพื้นที่เขตบางนา

จัดทำโดย นายอนุชิต สาสะกุล

ตำแหน่ง นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

สังกัด กองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาสังคม

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๒๘
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙

๑. ชื่อเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานเครือข่ายชุมชนพื้นที่เขตบางนา

๒. หลักการและเหตุผล

แนวทางการบริหารราชการของประเทศต่าง ๆ ในสังคมโลกปัจจุบัน ต่างให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยองค์การสหประชาชาติ เสนอเงื่อนไขเบื้องต้นของการมีส่วนร่วมไว้ ๕ ประการ ประกอบด้วย ๑) รัฐบาลจะต้องมีการยอมรับในแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อนในเบื้องต้นและได้บรรจุหลักการนี้ไว้ในแผนหรือนโยบายในระดับต่าง ๆ ๒) ประชาชนต้องมีพื้นฐานองค์กรประชาชน ที่สามารถเป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรองกับกลุ่มผลประโยชน์และบุคคลอื่น ๆ ได้ ๓) ประชาชนต้องมีอิสระในความคิดริเริ่มและในการตัดสินใจในระดับท้องถิ่นเพื่อกำหนดกิจกรรมตนเอง ๔) ชุมชนต้องมีการไหลเวียนของข่าวสารและความรู้ใหม่ๆ โดยเฉพาะหลักการและปรัชญาของการพัฒนา เทคนิค วิธีการในการจัดสรรทรัพยากร และความรู้ทางการบริหาร ๕) ชุมชนจะต้องได้รับการสนับสนุนทางด้านสิ่งของและความคิด เทคนิคที่จำเป็นโดยเฉพาะในระยะแรก โดยประเทศไทยในปัจจุบัน รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เป็นแนวทางในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ๒ ยุทธศาสตร์ย่อย คือ ๑) “รัฐบาล” กับ “ประชาชน” โดย “รัฐ” หรือรัฐบาล จะเป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน และเปิดช่องทางให้ “ประชา” หรือภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการบริหารงานของรัฐบาลในเรื่องต่างๆ และไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับรัฐบาล และ ๒) “ประชาชน” กับ “เจ้าหน้าที่รัฐ” คือ การทำงานร่วมกันของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสร้าง “เครือข่ายประชารัฐ” ในทุกด้าน ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน อันเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบัน

กรุงเทพมหานครในฐานะองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีภาระหน้าที่ในการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สุขอนามัย การศึกษา สิ่งแวดล้อม ฯลฯ และการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ตรงตามนโยบาย “รักกรุงเทพฯ ร่วมสร้างกรุงเทพฯ” มหานครแห่งความสุข มหานครแห่งการเรียนรู้ และมหานครแห่งโอกาสสำหรับ ทุกคนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในวิสัยทัศน์ของสำนักพัฒนาสังคม ดังนี้ “พัฒนาชุมชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความอยู่ดี กินดี อย่างยั่งยืน” โดยกำหนดภารกิจพื้นฐานและผลสำเร็จหลักที่เกี่ยวข้องไว้ในภารกิจพื้นฐาน ข้อที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาสังคมบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม ผลสำเร็จหลักที่ ๑ ชุมชนสามารถรวมตัวเป็นกลุ่ม มีความเข้มแข็งมีศักยภาพและความสามารถในการจัดการปัญหาชุมชนบนหลักการการมีส่วนร่วม เชื่อมโยงกับประเด็นยุทธศาสตร์ข้อ ๓ มหานครสำหรับทุกคน ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย ๓.๑ จัดตั้งอำนวยความสะดวกและสวัสดิการให้กับ ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย ๓.๒ เมืองแห่งโอกาสทางเศรษฐกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ นอกจากนี้ “การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคม” ยังปรากฏในแผนฯ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ มหานครประชาธิปไตยอีกด้วย

ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร มีจำนวนประชากรที่พักอาศัยตามทะเบียนบ้านจำนวน ๕,๖๘๙,๒๐๐ คน (ข้อมูล ณ : มิถุนายน ๒๕๕๙) มีชุมชนที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ.๒๕๕๕ จำนวน ๒,๐๖๓ ชุมชน และมีประชากรเฉพาะตามทะเบียนบ้านที่อยู่ในชุมชนจำนวนรวม ๒,๐๙๘,๙๑๔ คน คิดเป็น ๓๖.๘๙ เปอร์เซ็นต์จากจำนวนประชากรทั้งหมด มีจำนวนครอบครัว ๔๗๓,๗๑๖ ครอบครัว จำนวนหลังคาเรือน ๔๗๒,๘๖๙ หลัง (ข้อมูล ณ : มิถุนายน ๒๕๕๙) จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของประชากรที่พักอาศัยในชุมชนคิดเป็นประชากรเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งกรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุนี้กรุงเทพมหานคร จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ดำเนินการผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสำนักพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนทางนโยบายและสำนักงานเขตทั้ง ๕๐ แห่ง ผ่านทางฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม โดยใช้หลักการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม (Participation) ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการคิดและดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (Network) ทั้งในและนอกชุมชน ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในหลากหลายรูปแบบ เพราะการเป็นเครือข่ายนอกจากการช่วยสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันภายในเครือข่ายด้านต่างๆ แล้วยังมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ชุมชนเกิดการรวมกลุ่มกันและรู้จักที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยแนวคิดหนึ่งของการสร้างเครือข่ายการพัฒนาชุมชน คือการสร้างเครือข่ายชุมชน เฉพาะชุมชนที่จัดตั้งตามระเบียบกรุงเทพมหานครในลักษณะโซนชุมชน โดยให้ชุมชนที่มีพื้นที่และสภาพปัญหาใกล้เคียงกันได้ร่วมมือกันในการคิด วางแผนและลงมือพัฒนาชุมชนร่วมกันโดยมีภาครัฐให้การสนับสนุนและภาคเอกชนให้การช่วยเหลือ

สำนักงานเขตบางนา มีจำนวนประชากรตามทะเบียนบ้านจำนวน ๙๒,๔๖๔ คน (ข้อมูล ณ : มิถุนายน ๒๕๕๙) มีชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๘ ชุมชน มีประชากรพักอาศัยในชุมชน จำนวน ๓๙,๐๐๐ คน (ข้อมูล ณ : มิถุนายน ๒๕๕๙) ได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว โดยการมอบหมายฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม จัดแบ่งชุมชนออกเป็นเครือข่ายชุมชนจำนวน ๕ เครือข่ายหรือกลุ่มโซนตามลักษณะพื้นที่หรือที่ตั้ง และมีการเลือกตั้งประธานแต่ละกลุ่มโซนและประธานประชาคมชุมชน โดยมอบหมายให้นักพัฒนาสังคมและเจ้าพนักงานพัฒนาสังคมเป็นผู้ดูแลประสานงาน จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า การจัดแบ่งเครือข่ายชุมชนของสำนักงานเขตบางนายังประสบปัญหาแนวทางการจัดการและรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายที่ไม่ชัดเจน เป็นเพียงการตั้งขึ้นมาลอย ๆ ไม่มีระเบียบ หลักเกณฑ์ คำสั่งหรือประกาศที่เป็นหลักฐานทางราชการรองรับการมอบหมายหน้าที่และวิธีดำเนินการเป็นในลักษณะการแจ้งให้ทราบทางวาจา ตลอดจนปัญหาเรื่องความพร้อมของชุมชน ในด้านความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของเครือข่าย การมีส่วนร่วม ปัญหาด้านบุคลากรการประสานงาน งบประมาณ แนวทางการประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนา ทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้การดำเนินงานเครือข่ายชุมชนในพื้นที่เขตบางนายังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

ผู้เสนอผลงาน ในฐานะเป็นนักพัฒนาสังคมที่เคยปฏิบัติงานอยู่ที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตบางนา จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน รูปแบบการพัฒนาเครือข่าย แนวทางการจัดการและรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย รูปแบบความสัมพันธ์และความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างเครือข่ายกับองค์กรภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนา เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวเป็นแนวทาง

ในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของเครือข่ายชุมชนในพื้นที่เขตบางนา และพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๕๐ สำนักงานเขตต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินการและการบริหารจัดการเครือข่ายชุมชนให้เป็นรูปธรรม
๒. เพื่อให้คณะกรรมการชุมชน หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางและวิธีการดำเนินการเครือข่ายชุมชน
๓. เพื่อให้คณะกรรมการชุมชน หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำแนวทางไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ปฏิบัติได้จริงและเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

๔. เป้าหมาย

๑. จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการและการบริหารจัดการเครือข่ายชุมชน
๒. จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการชุมชน หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแนวทางและวิธีการดำเนินการเครือข่ายชุมชน
๓. มีการจัดตั้งและดำเนินการเครือข่ายชุมชนต้นแบบตามลักษณะพื้นที่และสภาพปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม จำนวน ๑ เครือข่าย

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ

๑. ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมที่นำมาใช้

๑.๑ หลักการบริหารจัดการองค์การ

การบริหารส่วนใหญ่องค์กรของภาครัฐมักจะใช้ศัพท์คำว่า “Administration” ส่วนภาคเอกชนมักจะใช้คำว่า “Management” หมายถึง กระบวนการจัดการทรัพยากรทางการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เวลา เทคโนโลยี และการจัดการ โดยอาศัยบุคคลอื่นให้สามารถทำงานได้อย่างประหยัดมากที่สุด คุ่มค่ามากที่สุด และให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ทุกประการ หลักการบริหารองค์การมีหลายรูปแบบ การจะพิจารณาว่าจะใช้รูปแบบใด จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

ขบวนการจัดการ (Management process) ในช่วงต้นของศตวรรษที่ ๒๐ Henri Fayol ได้เสนอไว้ว่าผู้จัดการ หรือผู้บริหารทุกคนต้องทำกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการ หรือที่เรียกว่าขบวนการ ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนอีกหลายครั้ง อย่างไรก็ตามงานในแต่ละส่วนของขบวนการจัดการที่กล่าวข้างต้นนี้ มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย การวางแผน (planning) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายขององค์การ สร้างกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินไปสู่เป้าหมาย และกระจายจากกลยุทธ์ไปสู่แผนระดับปฏิบัติการ การจัดองค์การ (organizing) เป็นกิจกรรมที่ทำเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาว่าการที่จะทำได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น ต้องมีงานอะไรบ้าง จัดแบ่งกลุ่มงานได้อย่างไรใครบ้างเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนงานและมีการรายงานบังคับบัญชาตามลำดับชั้นอย่างไร ใครเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจ การโน้มนำ (leading/influencing) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการให้พนักงานทำงาน

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งต้องใช้การประสานงาน การติดต่อสื่อสารที่ดี การจูงใจในการทำงาน ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสม ลดความขัดแย้งและความตึงเครียดในองค์กรและการควบคุม (controlling) ผู้บริหารต้องมีขบวนการติดตามประเมินผล การปฏิบัติการและเปรียบเทียบผลงานจริงกับเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

๑.๒ หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ที่มุ่งเน้นคนเป็นสำคัญ มากกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจได้พยายามเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาจากระดับบนลงล่าง (Top - down) มาเป็นจากระดับล่างขึ้นบน (Bottom - up) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของโอคเลย์ที่ได้กล่าวว่า แนวทางจากระดับล่างขึ้นบนนี้ เกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดหาย (Missing ingredient)

ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ อาทิ โคเฮนและอัฟฮอฟและองค์การสหประชาชาติ (United Nation) กล่าวโดยสรุปการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นเกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งการรื้อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ผู้ดำเนินงานจะต้องมีความเข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

หลักการสำคัญของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ดังนี้

๑. หลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชน โดยยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล

๒. หลักการจัดความขัดแย้ง ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และความคิด จะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานพัฒนาเป็นอย่างมากเพราะจะทำให้งานหยุดชะงักและล้มเหลว

๓. หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในด้านความขยัน ความอดทน ความร่วมมือ การซื่อสัตย์ และการพึ่งตนเอง เพราะอุดมการณ์เป็นเรื่องที่จะจูงใจประชาชนให้ ร่วมสนับสนุนนโยบาย และเป้าหมายการดำเนินงาน และอาจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน

๔. การให้การศึกษอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ ความคิดของตนเอง ช่วยให้ประชาชนมั่นใจในตนเองมากขึ้น การให้การศึกษอบรมโดยให้ประชาชน มีโอกาสทดลองคิด ปฏิบัติ จะช่วยให้ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเองได้ รู้จักวิเคราะห์เห็นคุณค่าของงานและนำไปสู่การเข้าร่วมในการพัฒนา

๕. หลักการทำงานเป็นทีม สามารถนำมาใช้ในการแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาได้

๖. หลักการสร้างพลังชุมชน การรวมกลุ่มกันทำงานจะทำให้เกิดพลังในการทำงานและทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน มี ๒ ประการ คือ

๑. การจัดกระบวนการเรียนรู้ สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้
 - ๑) จัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ของหมู่บ้านเพื่อทำความเข้าใจและเรียนรู้ร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ
 - ๒) จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือจัดทัศนศึกษาระหว่างกลุ่มองค์กรต่างๆ ภายในชุมชนและระหว่างชุมชน
 - ๓) อบรมเพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะด้านต่าง ๆ
 - ๔) ลงมือปฏิบัติจริง
 - ๕) ถ่ายทอดประสบการณ์และสรุปบทเรียนที่จะนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการทำงานที่เหมาะสม

๒. การพัฒนาผู้นำเครือข่าย เพื่อให้ผู้นำเกิดความมั่นใจในความและความสามารถที่มี จะช่วยให้สามารถริเริ่มกิจกรรมการแก้ไขปัญหาหรือกิจกรรมการพัฒนาได้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

- ๑) แลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างผู้นำทั้งภายในและภายนอกชุมชน
- ๒) สนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนอย่างต่อเนือง และสนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง
- ๓) แลกเปลี่ยนเรียนรู้และดำเนินงานร่วมกันของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดกระบวนการจัดการและจัดองค์กรร่วมกัน

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น
๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน
๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

๑.๓ หลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นหนึ่งในหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือที่เรียกว่า หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งหลักธรรมาภิบาลนี้ เป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาการทางานของภาครัฐ (Public Sector) ภาคเอกชน (Private Sector) หรือองค์กรสังคมต่างๆ (Civil Society) ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความเป็นธรรมทางสังคม สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ มีระบบการทางานอย่างมีหลักการ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีระบบราชการที่เคารพในสิทธิของพลเมืองและมีกระบวนการทางานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ธรรมาภิบาลทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือและแนวทางการดาเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เน้นความจาเป็นของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๑.๔ แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

ความหมายของเครือข่าย ปัจจุบันมีการกล่าวถึงความหมายของเครือข่าย

อย่างกว้างขวาง อาทิ “เครือข่ายหมายถึง การร่วมมือระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่ม องค์กรประเภทเดียวกัน หรือเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มองค์กรต่างประเภทกัน ซึ่งมีหลายระดับตั้งแต่การเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกต่อปัจเจก การเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกกับกลุ่ม การเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่อกลุ่มโดยดำเนินงานภายใต้เป้าหมายและวิธีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ” หรือ “เครือข่ายอาจเป็นการร่วมมือระหว่างปัจเจกบุคคล/กลุ่ม/องค์กรประเภทเดียวกันหรืออาจเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม/องค์กรต่างประเทศ เครือข่ายมีได้หลายระดับ ตั้งแต่การเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกต่อปัจเจก เช่น การเชื่อมโยงระหว่างข้าราชการกับข้าราชการด้วยกัน การเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกกับกลุ่ม เช่น การเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง การเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่อกลุ่ม เช่นการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษาด้วยกัน หน่วยงานราชการกับหน่วยงานเอกชน สถานศึกษากับหน่วยงานธุรกิจ เป็นต้น และการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายต่อเครือข่ายกลายเป็นเครือข่ายย่อยภายใต้เครือข่ายใหญ่

ประเภทและรูปแบบของเครือข่าย

เครือข่ายเชิงพื้นที่ หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มองค์กร เครือข่ายที่อาศัยพื้นที่เป็นรูปธรรมหรือพื้นที่ดำเนินการเป็นปัจจัยหลักในการทำงานร่วมกัน เป็นกระบวนการพัฒนาที่อาศัยกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นเป้าหมายนำทาง และเป็นการพัฒนาแบบบูรณาการที่ไม่แยกส่วนต่างๆ ออกจากกัน โดยยึดเอาพื้นที่เป็นที่ตั้งแห่งความสำเร็จในการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย

เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม ได้แก่ เครือข่ายที่ใช้ประเด็นกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยหลักในการรวมกลุ่มองค์กร โดยมองข้ามมิติในเชิงพื้นที่ มุ่งเน้นการจัดการในประเด็นกิจกรรมนั้น ๆ อย่างจริงจังและพัฒนาให้เกิดความร่วมมือกับภาคีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยลักษณะและโครงสร้างของเครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรมนั้นสามารถแบ่งลักษณะและโครงสร้างของเครือข่ายได้อย่างมากมาย ตามประเด็นกิจกรรมและความสนใจที่เกิดขึ้นของฝ่ายต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชน โดยไม่ได้ยึดติดกับพื้นที่ดำเนินการ แต่ใช้หลักของกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นตัวกำหนดความเป็นเครือข่าย

เครือข่ายแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่ ได้แก่ เครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยอาศัยภารกิจ กิจกรรม และการก่อตัวของกลุ่มผลประโยชน์ในสังคมเป็นแนวทางในการแบ่งเครือข่าย ซึ่งอาจแบ่งเป็นเครือข่ายภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และภาคองค์กรพัฒนาเอกชน โดยเครือข่ายต่าง ๆ ดังกล่าวมุ่งเน้นการดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิด หลักการวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของหน่วยงานหรือโครงสร้างหลักของกลุ่มผลประโยชน์นั้นๆ ลักษณะและโครงสร้างของเครือข่ายประเภทนี้มีการก่อตัวตามภารกิจของกลุ่มผลประโยชน์ โดยกลุ่มผลประโยชน์อาจให้การสนับสนุนในการจัดตั้งเครือข่ายหรือเข้าไปเสริมสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และมีกระบวนการพัฒนาที่สอดคล้องกับภารกิจ กิจกรรม และเป้าหมายหลักของกลุ่ม/หน่วยงานนั้นๆ เครือข่ายในแต่ละภาคส่วนนั้น อาจมีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายเชิงพื้นที่และเครือข่ายประเด็นกิจกรรมได้ ถ้าแต่ละฝ่ายเห็นความสำคัญในการรวมพลังเพื่อการแก้ไขปัญหาในภาพรวม สำหรับสังคมไทยนั้น อาจแบ่งกลุ่มผลประโยชน์ได้ ๔ ภาคส่วนใหญ่ๆ คือ เครือข่ายภาครัฐ เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนและเครือข่ายภาคประชาชน

๑.๕ ความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์

มนุษยสัมพันธ์ คือ วิชาที่ว่าด้วยศาสตร์และศิลปะ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เทคนิคการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใส ปราศรัยด้วยไมตรี มีความจริงใจ ให้ความสำคัญ สัมพันธ์พร้อมมารยาท สานงานเป็นที่ม

๒.แนวคิด ทฤษฎีหรือเครื่องมือทางการบริหารที่ใช้ในการวิเคราะห์

๒.๑ ทฤษฎี ๔ M

๑. Man คือ การบริหารกำลังคน จะใช้คนอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด

๒. Money คือ การบริหารเงิน จะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุด และให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๓. Materials คือ การบริหารวัสดุในการดำเนินงานว่าจะทำอย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด

๔. Management คือ การจัดการ คือกระบวนการจัดการบริหารควบคุม เพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

๒.๒ วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA)

สามารถประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การทบทวนตรวจสอบ (Check) การพัฒนางาน (Act) มาใช้ในการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานเครือข่ายชุมชน ดังนี้

๑. ขั้นการวางแผน (Plan)

๑.๑ การจัดทำโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานเครือข่ายชุมชน

๑.๒ การจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวทางและจัดทำคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน

๑.๓ การจัดการประชุมคณะกรรมการศึกษาแนวทางและจัดทำคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน

๒. ขั้นการดำเนินงาน (Do)

๒.๑ การจัดทำคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน

๒.๒ การจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการชุมชนหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางและวิธีการดำเนินการเครือข่ายชุมชน

๒.๓ การจัดตั้งและดำเนินการเครือข่ายชุมชนต้นแบบ

๓. ขั้นการทบทวนตรวจสอบ (Check)

ติดตาม ประเมินผล ถอดบทเรียนเครือข่ายชุมชนต้นแบบ

๔. ขั้นการพัฒนางาน (Act)

๔.๑ ปรับแก้ไขคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน

๔.๒ ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายที่เหลือตามจำนวน

นอกจากนี้ ภายหลังจากขั้นตอนการพัฒนาจนได้เครือข่ายชุมชนครบตามเป้าหมายแล้ว จะต้องมีการทบทวนตรวจสอบ (Check) ซ้ำเป็นระยะ เพื่อติดตาม ประเมินผล ถอดบทเรียน ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และดำเนินการตามวงจร เพื่อพัฒนาและกระบวนการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)

สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ที่มีผลต่อการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานเครือข่ายชุมชนเขตบางนา ได้ดังนี้

๑. จุดแข็ง (Strength)

๑.๑ สำนักงานเขต มีปัจจัยการบริหาร (๔M) ที่มีความพร้อมในการดำเนินการและมีส่วนราชการที่สามารถแก้ไขปัญหาประชาชนได้

๑.๒ ผู้อำนวยการเขต เป็นหัวหน้าหน่วยงานสามารถสั่งการส่วนราชการดำเนินการได้ทันที

๑.๓ สำนักงานเขตมีงบประมาณส่วนหนึ่งในการสนับสนุนการพัฒนาชุมชน (เงินสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาชุมชน เดือนละ ๕,๐๐๐.-บาท, ๗,๕๐๐.-บาท, ๑๐,๐๐๐.-บาท /ชุมชน ตามขนาดของชุมชน)

๑.๔ สำนักงานเขตมีผู้แทนชุมชน คณะกรรมการชุมชน ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและคณะกรรมการชุมชน พ.ศ.๒๕๕๕

๑.๕ สำนักงานเขตมีกลุ่มสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ที่จัดตั้งและดำเนินการ อาทิ อาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อาสาสมัครเฝ้าระวังภัยและยาเสพติดชุมชน สภาวัฒนธรรมเขต สโมสรกีฬาเขต

๑.๖ สำนักงานเขตสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องได้

๒. จุดอ่อน (Weakness)

๒.๑ แผนการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานของส่วนราชการสำนักงานเขตเป็นไปในลักษณะต่างฝ่ายต่างทำ ไม่เชื่อมโยง ขาดการบูรณาการทำงาน และไม่ยึดโยงต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

๒.๒ บุคลากรขาดความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม และความสำคัญของเครือข่ายการพัฒนา

๒.๓ กระบวนการพิจารณาคำขอจัดตั้งงบประมาณ มีผู้แทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมไม่มากเท่าที่ควร

๒.๔ กระบวนการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ที่ไม่ได้เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์)

๒.๕ คณะกรรมการชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมและการร่วมสร้างเครือข่าย

๒.๖ คณะกรรมการชุมชนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรม

๓. โอกาส (Opportunity)

๓.๑ กระแสทิศทางโลก ให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

๓.๒ กรุงเทพมหานครและผู้บริหารกรุงเทพมหานคร มีนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๓.๓ ในพื้นที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดตั้งเครือข่าย อาทิ สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง ศูนย์บริการสาธารณสุข โรงพยาบาล หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มองค์กรและบุคคลต่าง ๆ

๓.๔ นโยบาย CSR ของภาคธุรกิจเอกชน

๓.๕ สังคมตื่นตัวต่อทิศทางนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

๔. อุปสรรค (Thert)

๔.๑ กรุงเทพมหานคร ไม่มีแนวทางหรือนโยบายในการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนที่ชัดเจน

๔.๒ หน่วยงานต่างสังกัดที่เกี่ยวข้องต่างมีนโยบายและแนวทางดำเนินการเป็นของตนเอง ไม่สามารถควบคุมสั่งการได้

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เลือกศึกษาจากเครือข่ายชุมชนในพื้นที่เขตบางนา จำนวน ๓๘ ชุมชน แบ่งเป็น ๕ กลุ่มโซน โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ลำดับ	แนวทางการดำเนินการ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
๑.	<p>จัดทำโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานเครือข่ายชุมชนพื้นที่เขตบางนา เพื่อเสนอขออนุมัติโครงการ</p> <p>กิจกรรมโครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งคณะกรรมการศึกษาฯ - จัดการประชุมคณะกรรมการฯ - จัดทำคู่มือ 	<ul style="list-style-type: none"> - นักพัฒนาสังคม จัดทำโครงการ - หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ผู้เสนอโครงการ - ผู้อำนวยการเขต ผู้อนุมัติโครงการ 	<p>๒๒ สิงหาคม</p> <p>๒๕๕๙</p>

ลำดับ	แนวทางการดำเนินการ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
	<ul style="list-style-type: none"> - จัดอบรมผู้เกี่ยวข้อง - ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนต้นแบบ ตามแนวทางฯ - ติดตาม ประเมินผล ถอดบทเรียนเครือข่ายชุมชนต้นแบบ - ปรับแก้ไขคู่มือฯ - ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายตามจำนวน และดำเนินการตามแนวทางฯ - ติดตาม ประเมินผล รายงาน 		
๒.	จัดตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวทางและจัดทำคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการเขต ประธาน - ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต (ที่รับมอบหมาย) รองประธาน - หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย กรรมการ - เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทุกฝ่าย กรรมการ - ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนชุมชน ผู้แทนกลุ่มองค์กรเครือข่ายในพื้นที่ กรรมการ - หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม กรรมการและเลขานุการ - นักพัฒนาสังคมชำนาญการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ 	๓ ตุลาคม ๒๕๕๙
๓	<p>จัดการประชุมคณะกรรมการศึกษาแนวทางและจัดทำคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชุมครั้งที่ ๑ เพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและวางแผนการดำเนินการ - ประชุมครั้งที่ ๒ เพื่อรายงานผลการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล 	- คณะกรรมการศึกษาแนวทางและจัดทำคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน	<p>๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙</p> <p>๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙</p>

ลำดับ	แนวทางการดำเนินการ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
	<p>- ประชุมครั้งที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอแนวทาง/เนื้อหา/รูปแบบการจัดทำคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน</p> <p>- ประชุมครั้งที่ ๔ พิจารณาปรับแก้รูปเล่มเอกสารคู่มือฯ และพิจารณาเครือข่ายชุมชนต้นแบบ</p>		<p>๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>
๔	<p>จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการชุมชน ผู้แทนส่วนราชการ หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางและวิธีการดำเนินการเครือข่ายชุมชน</p>	<p>- ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม จัดฝึกอบรม</p> <p>- ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๑๖๐ คน ประกอบด้วย ประธานชุมชน เลขานุการชุมชนและกรรมการชุมชน (ชุมชนละ ๓ คน) จำนวน ๓๘ ชุมชน รวม ๑๑๔ คน, ผู้แทนส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน กลุ่ม องค์กรในพื้นที่รวม ๓๖ คน และเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ๑๐ คน</p> <p>- วิทยากร จากสำนักงานเขต บางนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม</p>	<p>๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๙</p>
๕	<p>ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนต้นแบบ (๑ เครือข่าย) ตามลักษณะพื้นที่และสภาพปัญหา ตามแนวทางคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน</p> <p>- จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายชุมชนโซน</p> <p>- คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย ประธานเครือข่าย มาจากการเลือกตั้งของประธานชุมชนในกลุ่มโซน</p>	<p>- ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม จัดทำคำสั่งฯ</p> <p>- ผู้อำนวยการเขต ลงนามในคำสั่ง</p> <p>- คณะกรรมการฯ ร่วมประชุมและดำเนินการตามคู่มือแนวทางฯ</p>	<p>ตั้งแต่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป</p>

ลำดับ	แนวทางการดำเนินการ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
	<p>คณะกรรมการ ประกอบด้วย ประธาน ชุมชนในกลุ่มโซน ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และกลุ่ม พลังมวลชนที่สำคัญ อาทิ สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป เช่น บุคคลสำคัญ นักธุรกิจในพื้นที่กลุ่มโซน ผู้แทนส่วนราชการของสำนักงานเขต บางนาที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าฝ่ายพัฒนา ชุมชนและสวัสดิการสังคมเป็นกรรมการ และเลขานุการ และนักพัฒนาสังคมหรือ เจ้าพนักงานพัฒนาสังคมเป็น ผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต ฯลฯ เป็นที่ปรึกษา - ดำเนินกิจกรรมเครือข่ายตาม แนวทางคู่มือฯ อาทิ การจัดประชุม การ พิจารณาแนวทางการดำเนินการ พิจารณาการ จัดกิจกรรม พิจารณาสภาพปัญหาในพื้นที่ และแนวทางแก้ไข การจัดกิจกรรมต่าง ๆ</p>		
๖	ติดตาม ประเมินผล ถอดบทเรียน เครือข่ายชุมชนต้นแบบ	- คณะกรรมการศึกษาแนวทาง และจัดทำคู่มือการพัฒนา เครือข่ายชุมชน	๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ถึง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๖๐
๗	ปรับแก้ไขคู่มือการพัฒนาเครือข่ายชุมชน	- คณะกรรมการศึกษาแนวทาง และจัดทำคู่มือการพัฒนา เครือข่ายชุมชน	๑ ถึง ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๐
๘	ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายที่เหลือตาม จำนวน และดำเนินการตามแนวทางคู่มือ การพัฒนาเครือข่ายชุมชน	- ฝ่ายพัฒนาชุมชนและ สวัสดิการสังคม จัดทำคำสั่งฯ - ผู้อำนวยการเขต ลงนาม ในคำสั่ง - คณะกรรมการฯ ร่วมประชุม และดำเนินการตามคู่มือฯ	ตั้งแต่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐

ลำดับ	แนวทางการดำเนินการ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ระยะเวลา
๙	การติดตามและประเมินผล เพื่อรายงาน ผู้บังคับบัญชาทราบและนำมาพัฒนา ปรับปรุงแผนและการทำงานต่อไป - ประเมินผลเป็นระยะ - สรุปผลการดำเนินงาน เครือข่ายเพื่อนำมาปรับปรุงเป็นระยะ	- ฝ่ายพัฒนาชุมชนและ สวัสดิการสังคม ติดตาม ประเมินผลและรายงาน ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ	๑๕ พฤษภาคม ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

๗. ระยะเวลาการดำเนินการ

ระยะเวลาการดำเนินการ ระหว่างเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๐

๘. งบประมาณ

ประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ยอดเงิน ๗๐,๐๐๐.-บาท (เจ็ดหมื่นบาทถ้วน)

รายละเอียดดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมคณะกรรมการศึกษาแนวทางและจัดทำคู่มือการพัฒนา
เครือข่ายชุมชน - ค่าวัสดุ เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐.-บาท
๒. ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการชุมชน หน่วยงานและ
ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางและวิธีการดำเนินการเครือข่ายชุมชน เป็นเงิน ๓๖,๒๐๐.-บาท
 - ค่าอาหารและเครื่องดื่มจัดไม่ครบมือ สถานที่ราชการ เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐.- บาท
(๑๕๐.-บาท x ๑๖๐ คน x ๑ วัน)
 - ค่าสมนาคุณวิทยากร (ราชการ) เป็นเงิน ๗,๒๐๐.-บาท
(๖๐๐.-บาท x ๒ คน x ๖ ชั่วโมง)
 - ค่าวัสดุ เป็นเงิน ๕,๐๐๐.-บาท
๓. ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายชุมชน เป็นเงิน ๑๘,๘๐๐.-บาท
 - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม เป็นเงิน ๑๑,๒๕๐.-บาท
(๒๕.-บาท x ๓๐ คน x ๕ กลุ่มโซน x ๓ ครั้ง)
 - ค่าวัสดุ เป็นเงิน ๗,๕๕๐.-บาท

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

เป้าหมาย (ผลผลิต/Output)	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือ
๑. จัดทำคู่มือแนวทางการ ดำเนินการและการบริหารจัดการ เครือข่ายชุมชน	- เอกสารคู่มือแนวทางการ ดำเนินการและการบริหารจัดการ เครือข่ายชุมชน จำนวน ๑ ชุด	- คณะกรรมการจัดทำคู่มือฯ - ถอดบทเรียนเพื่อจัดตั้ง เครือข่าย

เป้าหมาย (ผลผลิต/Output)	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือ
๒. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่คณะกรรมการ ชุมชน ๓๘ ชุมชน หน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้อง ในแนวทางและวิธีการ ดำเนินการเครือข่ายชุมชน	- กลุ่มเป้าหมายร้อยละ ๙๐ เข้าร่วมกิจกรรมการอบรม	- จัดกิจกรรมอบรม - ผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๑๕๐ คน
๓. มีการจัดตั้งและดำเนินการ เครือข่ายชุมชนต้นแบบตามลักษณะ พื้นที่และสภาพปัญหาอย่างเป็น รูปธรรม	- สามารถจัดตั้งและดำเนินการ เครือข่ายชุมชนต้นแบบได้ ๑ เครือข่าย	- คำสั่งสำนักงานเขต เรื่อง แต่งตั้งเครือข่ายชุมชน - ข้อบังคับเครือข่าย ๑ เครือข่าย

วัตถุประสงค์ (ผลลัพธ์/Outcome)	ตัวชี้วัด	วิธีการ/เครื่องมือ
๑. เกิดแนวทางการดำเนินการและ การบริหารจัดการเครือข่ายชุมชนที่ เป็นรูปธรรม	- เครือข่ายชุมชน สามารถนำ เอกสารคู่มือแนวทางการดำเนิน การและการบริหารจัดการ เครือข่ายชุมชน ไปใช้ดำเนินการ ได้จริงเพิ่มขึ้น ๔ เครือข่าย	- รายงานการประชุม คณะกรรมการเครือข่ายชุมชน - แบบรายงานการติดตามผล การดำเนินงานเครือข่ายชุมชน - คำสั่งสำนักงานเขต เรื่อง แต่งตั้งเครือข่ายชุมชน (๔ เครือข่าย) - ข้อบังคับเครือข่าย ๔ เครือข่าย
๒. คณะกรรมการชุมชน ๓๘ ชุมชน หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง เกิดความรู้ความเข้าใจในแนวทาง และวิธีการดำเนินการเครือข่าย ชุมชน	- ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความ เข้าใจในแนวทางและวิธีการ ดำเนินการเครือข่ายชุมชนเพิ่มขึ้น อย่างน้อยร้อยละ ๗๐	- แบบทดสอบก่อนการอบรม - แบบทดสอบหลังการอบรม
๓. คณะกรรมการชุมชน หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำแนวทางไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ ปฏิบัติได้จริงและเห็น ผลอย่างเป็นรูปธรรม	- เครือข่ายชุมชนอย่างน้อย ๓ เครือข่าย สามารถจัดกิจกรรม ด้านการพัฒนาชุมชน เครือข่าย ละ ไม่น้อยกว่า ๑ กิจกรรม/เดือน	- แบบรายงานการจัดกิจกรรม ของเครือข่ายชุมชน

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑. กรุงเทพมหานครควรบรรจุ “จัดตั้งเครือข่ายชุมชน” เป็นโครงการเพิ่มเติมไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจพื้นฐานของสำนักพัฒนาสังคม ข้อที่ ๑ ส่งเสริมการพัฒนาสังคมบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม ผลสำเร็จหลักที่ ๑ ชุมชนสามารถรวมตัวเป็นกลุ่ม มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพและความสามารถในการจัดการปัญหาชุมชนบนหลักการการมีส่วนร่วม

๒. กรุงเทพมหานครควรมอบนโยบายให้สำนักพัฒนาสังคม ตั้งคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดตั้งและดำเนินการเครือข่ายชุมชนกรุงเทพมหานคร และดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายชุมชน โดยแบ่งการดำเนินการดังนี้

๑. เครือข่ายชุมชนกรุงเทพมหานคร มีสำนักพัฒนาสังคมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

๒. เครือข่ายชุมชนสำนักงานเขต มีสำนักงานเขต ๕๐ เขต เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

๓. รัฐบาลควรจัดตั้งศูนย์บูรณาการเครือข่ายการมีส่วนร่วมภาคประชาชน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการบูรณาการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมภาคประชาชนและชุมชนในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยแบ่งการดำเนินการดังนี้

๑. ศูนย์บูรณาการเครือข่ายการมีส่วนร่วมภาคประชาชนจังหวัด

๒. ศูนย์บูรณาการเครือข่ายการมีส่วนร่วมภาคประชาชนอำเภอ/เขต